

ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ
МАМАДЫШСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН
ул.М.Джалиля, д.23/33, г. Мамадыш,
Республика Татарстан, 422190

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ
МАМАДЫШ МУНИЦИПАЛЬ
РАЙОНЫНЫҢ БАШКАРМА
КОМИТЕТЫ
М.Жәліл ур, 23/33 й., Мамадыш ш.,
Татарстан Республикасы, 422190

Тел.: (85563) 3-15-00, 3-31-00, факс 3-22-21, e-mail: mamadysh.ikrayona@tatar.ru, www.mamadysh.tatarstan.ru

Постановление
№ 271

Карап
от «29 » 06 2023 г.

Г Татарстан Республикасы Мамадыш
муниципаль районның жирле
үзидарә органнарында файдаланыла
торган мәгълүмат системаларында
kritик житешсезлекләрне ачыклау,
анализлау һәм бетерү буенча
регламентны раслау турында

Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районның жирле үзидарә
органнарында мәгълүмат системаларының иминлеген тәэммин итүне көчәйту һәм
мәгълүмати системаларының яклануын арттыру максатларында Россия
Федерациясенең техник һәм экспорт контроле буенча федераль хезмәте методик
документлары нигезендә Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы
Башкарма комитеты КАРАР БИРӘ:

1. Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районның жирле үзидарә
органнарында мәгълүматны яклауның программа, программа-аппарат чараларының
житешсезлеген анализлау һәм урнаштыру регламентын (кушымта) расларга. (1 нче
кушымта).
2. Әлеге каарны Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми
порталында (www.pravo.tatarstan.ru) һәм Мамадыш муниципаль районның рәсми
сайтында (<http://mamadysh.tatarstan.ru/>) бастырып чыгарырга.
3. Әлеге каарның үтәлешен контрольдә тотуны үз жаваплылығымда калдырам.

Житәкче вазифаларын башкаручы

А.Х.Әгъләмов

Татарстан Республикасы Мамадыш
муниципаль районы Башкарма
комитетының 29 06 2023 ел №
271 карарына күшымта

**Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районның жирле үзидарә
органнарында файдаланыла торган мәгълүмат системаларында критик
житешсезлекләрне ачыклау, анализлау һәм бетерү буенча регламент**

ГОМУМИ НИГЕЗЛӘМӘЛӘР

1.1. Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районның жирле үзидарә органнарында файдаланыла торган мәгълүмат системаларында критик житешсезлекләрен ачыклау, анализлау һәм бетерү буенча әлеге регламент (алга таба - Регламент) Россия Федерациясенең техник һәм экспорт контроле буенча федераль хезмәте тарафыннан 2023 елның 17 маенда расланган органда (оешмада) житешсезлекләр белән идарә итү процессын оештыру һәм Россия Федерациясенең техник һәм экспорт контроле буенча федераль хезмәте тарафыннан 2022 елның 28 октябрендәге расланган программа, программа-аппарат чараларының тәнкыйтьчелеге дәрәжәсен бәяләү методикасы нигезендә эшләнгән.

1.2. Әлеге Регламент дәүләт МСында булган мәгълүматны яклау турындагы таләпләр, шулай ук Россия Федерациясенең техник һәм экспорт контроле буенча федераль хезмәтенең башка норматив хокукий актлары һәм методик документлары нигезендә мәгълүмати системаларның программа, программа-аппарат чараларының житешсезлекләрен ачыклау, анализлау һәм бетерү чараларын кабул иткәндә мәгълүмат системалары операторлары тарафыннан кулланылырга тиеш.

1.3. Мәгълүматны сертификацияләнгән программа, программа-аппарат чараларында житешсезлекләрне ачыклау, анализлау һәм бетерү өстенлекле тәртиптә тәэмин ителә һәм аларда эксплуатацияләү документациясе нигезендә, шулай ук әзерләүче тәкъдимнәре белән гамәлгә ашырыла.

1.4. Регламентта «Мәгълүматны яклау. Төп терминнар һәм билгеләмәләр», ГОСТ Р 56545-2015 «Мәгълүматны яклау. Мәгълүмати системаларның житешсезлекләре. Житешсезлекләрне тасвирлау кагыйдәләре», ГОСТ Р 56546-2015 «Мәгълүматны яклау» Мәгълүмати системаларның житешсезлекләре. Мәгълүмати системаларның житешсезлекләрен классификацияләү» мәгълүматны яклау һәм мәгълүмати иминлекне тәэмин итү өлкәсендә башка милли стандартлар билгеләнгән терминнары һәм билгеләмәләре кулланыла.
Регламентның максатлары түбәндәгеләр:

- Татарстан Республикасы дәүләт хакимиятенең башкарма органнары һәм Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районның жирле үзидарә органнары эшчәнлеген МСда тәнкыйть житешсезлекләрен ачыклау, анализлау һәм бетерү буенча координацияләү;
- органнарың (оешмаларның) эшләү үзенчәлекләрен исәпкә алып, житешсезлекләр белән идарә итү буенча жентекле регламентлар һәм стандартлар эшләү өчен нигез булдыру;
- житешсезлекләрне бетерү мәсьәләләре буенча органнарың (оешмаларның) структур бүлекчәләре арасында үзара хезмәттәшлекне оештыру.

2. ПРОГРАММА, ПРОГРАММА-АППАРАТ ЧАРАЛАРЫНЫҢ КРИТИК ЖИТЕШСЕЗЛЕКЛӘРЕН АЧЫКЛАУ ТӘРТИБЕ

2.1. В МСда түбәндәге төр житешсезлекләрне ачыклау гамәлгә ашырылырга тиеш:

- МС һәм аның мәгълүматны яклау системасы (алга таба - МСС) программа белән тәэмин итүнең житешсезлекләре һәм (яисә) хаталары.

- МС аппарат чараларының, шул исәптән мәгълүматны яклауның аппарат чараларының кимчелекләре.

- оештыру-техник житешсезлекләр.

2.2. Житешсезлекләрне ачыклау, анализлау һәм бетерү чараларын турыдан-туры башкаручы булып куркынычсызлык администраторы һәм МС система администраторлары тора.

Житешсезлекләрне мониторинглау һәм аларның кулланылышын бәяләү этабында тышкы һәм эчке чыганаклардан алына торган мәгълүматлар нигезендә житешсезлекләр ачыклана һәм аларны алга таба эшкәртү буенча каарлар кабул ителә.

Житешсезлекләр белән идарә итү процессы барлык МС органы (оешма) өчен оештырыла һәм зәгыйфылекләр һәм МС объектлары турындагы белешмәләрне дайми һәм туктаусыз актуальләштерүне күздә тотарга тиеш. Житешсезлек статусын үзгәрткәндә (МСка карата куллану, төзәтүләр, критиклык) аларны бетерү ысуллары төзәтелергә тиеш.

Житешсезлекләр белән идарә итү процессы башка процесс һәм орган (оешма) эшчәнлегенең процедуralары белән бәйле:

- мәгълүмати иминлекне мониторинглау - мәгълүматның иминлеген бозуларны, мәгълүмат һәм житешсезлекләрнең куркынычсызлыгына янауларны ачыклау максатыннан, куркынычсызлык вакыйгаларын һәм башка мәгълүматларны теркәү нәтижәләрен дайми күзәтү һәм анализлау процессы;

- яклангандыкны бәяләү - МС органына (оешмага) компьютер атакаларын гамәлгә ашыру өчен табылган житешсезлекләрне файдалану мөмкинлеген анализлау;

- мәгълүмат иминлегенә куркыныч янавын бәяләү - МС органында (оешмада) барлыкка килергә мөмкин булган янауларның актуальләген ачыклау һәм бәяләү;

- конфигурация белән идарә итү - МС программа һәм программа-аппарат тәэмин ителешен үзгәртүне, составын һәм көйләүне тикшереп тору;

- яңартулар белән идарә итү - органда (оешмада) программа тәэмин ителешен сатып алу, анализлау һәм яңартуны жәелдерү;

- мәгълүматны яклауның компенсацияләүче чараларын куллану - мәгълүматны яклау буенча таләпләр нигезендә гамәлгә ашырылырга тиешле мәгълүматны яклауның аерым чаралары алмашка кулланыла торган мәгълүматны яклау чараларын эшләү һәм куллану.

Житешсезлекләрнең критик дәрәҗәсе администраторларның программа, программа-аппарат чараларында йомшак якларны анализлау нәтижәләре буенча ачыкланган житешсезлекләрне бетерү зарурлыгы турында нигезле каар кабул итү максатларында бәяләнә.

Житешсезлекләрнең критиклыгын билгеләү өчен кереш мәгълүматлар түбәндәгеләр:

- Россия Федерациясенең техник һәм экспорт контроле буенча федераль хезмәте (bdu.fstec.ru) мәгълүматының куркынычсызлыгына куркыныч янаган программа, тәэминатының, программа-аппарат чараларының житешсез яклары

базасы, шулай ук кайбер кимчелекләр түрында белешмәләр булган башка чыганаклар;

- мәгълүмати иминлек өлкәсендә программа тәэмин ителешен, программа-аппарат чарапарын һәм тикшеренүчеләрне эшләүчеләрнең рәсми мәгълүмат ресурслары;

- инвентаризация нәтижәләре буенча алынган һәм (яисә) мәгълүмати системалар документларында китерелгән мәгълүмати системаларның составы һәм архитектурасы түрында белешмәләр;

- оператор үткәргән мәгълүмати системаларның сакланышын контролъдә тоту нәтижәләре.

Югарыда күрсәтелгән күрсәткечләр МС эшли торган эшчәнлек өлкәсендәге үзенчәлекләрне исәпкә алып аныкландырга яисә тулыландырырга мөмкин.

Программа, программа-аппарат чарапарының житешсезлек дәрәҗәсен бәяләү иминлек администраторлары тарафыннан уздырыла.

Программа, программа-аппарат чарапарының житешсезлек дәрәҗәсен конкрет МСна карата бәяли:

- житешсезлеккә дучар булган программа, программа-аппарат чарапарын билгеләү;

- житешсезлеккә дучар ителгән программа, программа-аппарат чарапарын урнаштыру урынының мәгълүмат системасында (мәсәлән, система периметрында, системаның эчке сегментында, тәнкыйт процессларын (бизнес-процессларны) һәм МСның башка сегментларын гамәлгә ашырганда) билгеләү;

- программа, программа-аппарат чарапарының житешсезлек дәрәҗәсен исәпләү.

3. ПРОГРАММА, ПРОГРАММА-АППАРАТ ЧАРАЛАРЫНЫҢ КРИТИК ЖИТЕШСЕЗЛЕКЛӘРЕН АНАЛИЗЛАУ ТӘРТИБЕ

Житешсезлекләрне анализлау этабында МС органына (оешмага) карата житешсезлекнең критик дәрәҗәсе билгеләнә һәм түбәндәге чыганаклардагы мәгълүматлар нигезендә житешсезлекләр ачыкдана:

а) эчке чыганаклар:

- мәгълүмат инфраструктурасы белән идарә итү системалары (алга таба - ИТ-инфраструктура);

- конфигурацияләр белән идарә итүнең мәгълүматлар базалары;

- МС документациясе;

- органнар (оешмалар) белемнәренең электрон базалары;

б) Россия Федерациясенең техник һәм экспорт контроле буенча федераль хезмәте мәгълүмат куркынычсызлығына куркыныч янаган мәгълүматлар базасы (алга таба - БДУ);

в) тышкы чыганаклар:

- мәгълүм житешсезлекләр түрында белешмәләр булган мәгълүматлар базалары;

- мәгълұмати иминлек өлкәсендә программа һәм программа-аппарат чараларын әшләүчеләрнең һәм тикшеренүчеләрнең рәсми мәгълұмат ресурслары.

Мәгълұматлар чыганаклары органның (оешманың) әшләү үзенчәлекләрен исәпкә алып аныкланырга яисә тулыланырга мөмкин

Житешсезлекләрне анализлау һәм аларның кулланылышын бәяләү этабында 3.1 нче таблицада китерелгән операцияләр башкарыла.

Таблица 3.1

№ т/б	Операциянең исеме	Операцияне тасвирлау
1	Житешсезлек турында мәгълүматны анализлау	Актуаль һәм потенциаль житешсезлекләр әзләу һәм аларның органның (оешманың) мәгълүмат системаларына карата кулланылышын бәяләү максатында төрле чыганаклардан мәгълүматны анализлау. Жыела торган белешмәләрне житешсезлекләр турында теркәү һәм корреляцияләү
2	Житешсезлек кулланылышын бәяләү	Мәгълүмат системалары объектлары турындагы мәгълүмат нигезендә һәм аларның торышы, алга таба эшкәртүне (релевант житешсезлекләрен) таләп итми торган житешсезлекләрне билгеләү максатында, орган (оешма) мәгълүмат системаларына житешсезлекләр куллану белән билгеләнә. Житешсезлекләр кулланылышын бәяләү түбәндәге очракларда башкарыла: «Конфигурация белән идарә итү» процессы кысаларында конфигурацияләр идарәсендәге мәгълүматлар базасыннан алынган ИТ-инфраструктура турындагы белешмәләрне анализлау нигезендә; «Куркынычны бәяләү» процессы кысаларында янауларны модельләштерү нәтижәсендә алынган ихтимал объектлар турындагы белешмәләрне анализлау нигезендә; якландырылышын бәяләү нәтижәләре буенча
3	Өстәмә мәгълүмат алуга карарлар кабул итү	Житешсезлек турында өстәмә мәгълүмат сорату (объектларны сканлаштыру, якландырылышын бәяләү), әгәр булган мәгълүматлар житешсезлекләр белән идарә итү буенча карарлар кабул итү өчен житәрлек булмаса
4	Объектларны сканлаштыруга бурычлар кую	Мәгълүмати системалар объектларын булган мәгълүматларның житмәве яисә актуальлеге булмаган очракта, шулай ук соңғы сканердан соң житешсезлек турында мәгълүмат алган очракта, планнан тыш сканлаштыруны сорая
5	Объектларны сканлаштыру	Яклаучанлыкны анализлауның автоматлаштырылган системалары ярдәмендә зәгыйфылекләр һәм житешсезлекләр әзләү. Сканерлау объектларын һәм вакытын сайлау, кызыксынучы бүлекчәләргә хәбәр итү (мәсәлән, ситуациян үзәк, ИТ бүлекчәсе) сканлаштыру үткәру һәм сайланган объектларны алга таба житешсезлекләр булуға сканерлау турында.
6	Сакланганлыкны бәяләү	Мәгълүмати системаларга житешсезлекләр куллану мөмкинлеген экспер特 бәяләве. Сакланганлыкны бәяләү барышында, житешсезлекләрне эксплуатацияләү чарасыннан файдаланып, орган (оешма) мәгълүмат системаларында житешсезлекне эксплуатацияләү мөмкинлеген, шул исәптән, мәгълүматтан рөхсәт ителмәгән файдалана алу (йогынты ясау) омтылышын аның мәгълүматны яклау системасын аның мәгълүмат системасын читләтеп узуга карата тестлаштыру барышында тикшерү гамәлгә ашырыла)

3.1 таблицасы нигезендә органда (оешмада) операцияләрнең жентекле тасвирламасы әшиләнергә тиеш, ул операцияләрнең атамасын, операцияләрнең, башкаручыларның тасвирламасын, дәвамлылыгын, керү һәм чыгу мәгълүматларын

ҮЗ ЭЧЕНЭ АЛА. ОПЕРАЦИЯЛӘРНЕҢ ЖЕНТЕКЛЕ ТАСВИРЛАМАСЫ ОРГАН (ОЕШМА) МӘГЬЛÜМатларын Саклау Буенча Оештыру-идарә Итү Документларына Кертелә.

4 ПРОГРАММА, ПРОГРАММА-АППАРАТ ЧАРАЛАРЫНЫң ТӘНКÝЙТЬ ЖИТЕШСЕЗЛЕКЛӘРЕН БЕТЕРУ ТӘРТИБЕ

4.1. Житешсезлекләрне бетерү ысулларын һәм өстенлекләрен билгеләү этабында житешсезлекне бетерү өстенлеге билгеләнә һәм аларны бетерү ысуллары сайланы: мәгълүматны яклауның программа тәэммин ителешен яңарту һәм (яисә) компенсацияләүче чараларын куллану, шулай ук ачыкланган житешсезлекләрдән файдалану (эксплуатацияләү) мөмкинлеген юкка чыгаруга юнәлдерелгән чаралар күрелә.

Житешсезлекләрне бетерү методларын һәм өстенлекләрен билгеләү этабында түбәндәге бурычлар хәл ителә:

- житешсезлекләрне бетерү өстенлеген билгеләү;
- житешсезлекләрне бетерү ысулларын сайлау;
- мәгълүматны компенсацияләүче чараларны программа белән тәэммин итүне яңарту һәм (яисә) куллану.

Житешсезлекләрне бетерү методларын һәм өстенлекләрен билгеләү этабында 4.1 нче таблицада китерелгән операцияләр башкарыла.

Таблица 4.1

№ п/п	Операциянең исеме	Операцияне тасвирау	
1	Житешсезлекләрне бетерү өстенлеген билгеләү	Житешсезлекләрне бәяләү этабында зәгыйфълекне исәпләү нәтижәләре нигезендә житешсезлекне бетерү өстенлеген билгеләү (4 нче этап)	
2	Житешсезлекләрне бетерү ысулларын билгеләү	Житешсезлекләрне бетерү методын сайлау: мәгълүматны яклауның компенсацияләүче чараларын яңарту яисә куллану	
3	Вакытлыча яңартулар урнаштыру турында карап кабул итү	Критик житешсезлекләр ачыкланганда, житешсезлекләркә дучар булган мәгълүмати системалар объектларын программа белән тәэммин итүне тиз арада яңарту турында карап кабул ителергә мөмкин	
4	Ашыгыч- жайламасына булдыру	Яңарту заявка	Вакытлыча яңарту жайламасына заявка ИТ бүлек житәкчесенә килемштерүгә жибәрелә.

5	Мәгълүматны яклауның компенсацияләүче чараларын ашыгыч гамәлгә ашыру турында карап кабул итү	Критик житешсезлек ачыкланганда, яңартылу урнаштырганчы вакытлыча хәл итү сыйфатында мәгълүматны яcalaуның компенсацияләүче чараларын ашыгыч гамәлгә ашыру турында карап кабул ителергә мөмкин
6	Яңарту урнаштыруга заявка булдыру	Заявка элеге житешсезлекләрне бетерү өчен яңарту жайламасы планлаштырылмаган очракта төзелә.
7	Мәгълүматны компенсацияләүче чараларны гамәлгә ашыруга гариза бирү	Мәгълүматны яcalaуның компенсацияләүче чараларын гамәлгә ашыруга заявка яңарту урнаштыру мөмкинлеге булмаганда, шулай ук житешсезлекләрне бетерүгә кадәр чаралар күрү кирәк булган очракта төзелә.

4.1 таблицасы нигезендә органда (оешмада) операцияләрнең жентекле тасвиrlамасы эшләнергә тиеш, ул операцияләрнең атамасын, операцияләрнең, башкаручыларның тасвиrlамасын, дәвамлылыгын, керү һәм чыгу мәгълүматларын үз эченә ала. Операцияләрнең жентекле тасвиrlамасы орган (оешма) мәгълүматларын саклау буенча оештыру-идарә итү документларына кертелә.

4.2. Житешсезлекләрне бетерү этабында мониторинг этабында ачыкланган зәгыйфылекләрдән файдалану (файдалану) мөмкинлеген юкка чыгаруга яисә юкка чыгаруга юнәлдерелгән чаралар күрелә. Шул ук вакытта 4.2 нче таблицада курсәтелгән операцияләр башкарыла.

4.2. Таблица

№ п/п	операциянең исеме	операцияне тасвиrlау
1	ИТ бүлекчәсе житәкчелеге белән жайламаны килештерү	Программа белән тәэмин итүнен яңартылуын кичектергесез урнаштыру ИТ бүлекчәсе житәкчелеге белән алдан килештерелә.
2	Яңартуны тестлаштыру	Программа, программа-аппарат чараларын, шул исәптән сәяси баннерларны, лозунгларны, чакыруларны һәм башка хокукка карши мәгълүматны (алга таба - декларацияләнмәгән мөмкинлекләр) эшләүче потенциаль куркыныч функциональ мөмкинлекләрне ачыклау
3	Тест сегментында яңартуны урнаштыру	Мәгълүмати системаның сайлап алынган тест сегментында аларның яшәешенә йогынтысын билгеләү максатларында яңартуларны билгеләү
4	Яңарту урнаштыру турында карап кабул итү	Сайланган сегментта яңарту урнаштырудан тискәре йогынты ясалмаган очракта, системаны системада тарату турында карап кабул ителә. Сайланган сегментта яңарту жайламасыннан тискәре йогынтыны ачылаган очракта, яңартуның алга таба таралуы гамәлгә ашырылмый, шул ук вакытта житешсезлекләрне нейтральләштерү өчен мәгълүматны яcalaуның компенсацияләүче чаралары кулланыла.
5	Яңартуны билгеләү	Мәгълүмат системалары объектларына яңартуны тарату

6	Яңартулар урнаштыру планын формалаштыру	Юкка чыгару өчен яңартуларны ашыгыч урнаштыру кирәклеге билгеләнмәгән житешсезлекләр яңартуларны планлы урнаштыру барышында бетерелә. Яңартулар планын формалаштыру яңартулар урнаштыруга заявкаларны исәпкә алыш башкарыла
7	Мәгълүматны яклауның компенсацияләүче чараларын эшләү һәм гамәлгә ашыру	Мәгълүмати системаларда мәгълүматны яклау таләпләре нигезендә гамәлгә ашырылырга тиешле мәгълүматны яклауның аерым чараларына алмашка кулланыла торган мәгълүматны яклау чараларын эшләү һәм куллану, аларны урнаштыру мөмкин булмауга, яңарту жайланмасыннан тискәре йогынтыны табуга бәйле рәвештә, шулай ук чаралар күрү кирәк булган очракта, йомшаклыкны бетерүгә кадәр. Мәгълүматны яклауның компенсацияләүче чараларына түбәндәгеләр керергә мөмкин: мәгълүматны яклауның оештыру чаралары, мәгълүматны яклау чараларын көйләү, куркынычсызлык вакыйгаларын анализлау, ИТ-инфраструктурага үзгәрешләр керту

Программа һәм программа-аппарат чараларының яңартылуын тестлаштыру

Россия Федерациясенең техник һәм экспорт контроле буенча федераль хезмәте БДУ да тестлауның тиешле нәтижәләре булмаган очракта, оешмада, оешма карапы буенча МС да кулланыла торган тәнкыйть житешсезлекләрне ачыклау, анализлау һәм бетерү буенча Регламент нигезендә гамәлгә ашырыла.

Тиешле белешмәләр булган очракта, программалы, программа-аппарат чараларын эшләүчеләрнең куркынычсызлыгы бюллетеңнәрендә тәкъдим ителгән мәгълүматны компенсацияләү чаралары, шулай ук Россия Федерациясенең техник һәм экспорт контроле буенча федераль хезмәте БДУ да бастырылган йомшак яклар тасвиrlамасында кулланылырга мөмкин.

Житешсезлекләрне бетерү буенча кинәш ителә торган сроклар:

- 24 сәгатькә кадәр куркыныч дәрәҗәсе;
- куркынычлыкның югары дәрәҗәсе - 7 көнгә кадәр;
- куркынычның уртacha дәрәҗәсе - 4 атнага кадәр;
- куркыныч дәрәҗәсе түбән - 4 айга кадәр.

Мәгълүматны яклауның компенсацияләүче чараларын эшләү һәм гамәлгә ашыру буенча подпроцесны үтәү кысаларында 4.3 нче таблицада китерелгән операцияләр башкарыла.

4.3. Таблица

№ п/п	Операциянең исеме	Операцияне тасвиrlау
1	Мәгълүматны яклау чараларын һәм аларны	Житешсезлекне нейтралъләштерү йә аны эксплуатацияләүдән мөмкин булган тискәре нәтижәләрне кимету өчен кирәкле

	гамәлгә ашыру өчен жаваплы кешеләрне билгеләү	мәгълүматны яcalaуның компенсацияләүче чараларын билгеләү. Элеге операцияне үтәү барышында сайлап алынган мәгълүматны яcalaу чараларын гамәлгә ашыру өчен кирәк булган хезмәткәрләр билгеләнергә тиеш.
2	Хезмәткәрләрне жәлеп итүне килештерү	Мәгълүматны компенсацияләү чараларын гамәлгә ашыру өчен башка бүлекчәләр хезмәткәрләрен жәлеп итү кирәк булган очракта, яcalaу бүлеге житәкчесе аларны тиешле бүлекчәләр житәкчеләре белән жәлеп итүне килештерә.
3	Мәгълүматны яcalaуның оештыру чараларын гамәлгә ашыру	Мәгълүматны яcalaуның оештыру чараларын гамәлгә ашыру: ИТ-инфраструктураны куллануны чикләү; саклау режимын оештыру (аерым алганда, техник чараларга керү мөмкинлеген чикләү); орган (оешма) персоналына мәгълүмат бирү hәм ейрәту
4	Мәгълүматны яcalaу чаралары каттыйлығы	Мәгълүматны яcalaу чараларыннан файдаланып, компенсацияләүче чараларны гамәлгә ашыру мөмкинлеген, мәгълүматны яcalaу чараларын (кирәк булганда) сайлап алуны бәяләү. Мәгълүматны яcalaу чараларын көйләү эшләрен башкару
5	Куркынычсызлык вакыйгаларын анализлау оешмасы	Куркынычсызлыктан файдалануның омтылышларын ачыклау hәм блоклау максатыннан, куркынычсызлык вакыйгаларын hәм башка мәгълүматларны теркәү нәтижәләрен дайми күзәтү hәм анализлау
6	ИТ-инфраструктурага үзгәрешләр кертү	ИТ-инфраструктурага үзгәрешләр кертү программа hәм программа-аппарат чаралары конфигурациясенә үзгәрешләр кертү гамәлләрен үз эченә ала (шул исәптән, төшереп калдыру (эксплуатациядән чыгару)).

4.2 hәм 4.3 нче таблицалар нигезендә органда (оешмада) операцияләрнең атамасын, операцияләрне, башкаручыларны тасвиrlауны, дәвамлылыгын, керү hәм ял курсәткечләрен үз эченә алган операцияләрнең жентекле тасвиrlамасы эшләнергә тиеш.

Операцияләрнең деталь тасвиrlамасы орган (оешма) мәгълүматын яcalaу буенча оештыру-курсәтмә документларына кертелә.

Программа, программа-аппарат чараларының яңарышларын алу, урнаштыру hәм тест үткәрү мөмкин булмаган очракта мәгълүматны яcalaуның компенсацияләү чаралары күрелә.

Мәгълүматны яcalaу буенча компенсацияләүче чараларны сайлау, МС эшчәнлегенең архитектурасын hәм үзенчәлекләрен исәпкә алыш, оператор тарафыннан гамәлгә ашырыла, шулай ук программа, программа-аппарат чараларының житешсезлекләрен эксплуатацияләү ысуулларын да исәпкә алыш.

Житешсезлекләрне эксплуатацияләү мөмкинлеген булдырмауга юнәлтелгән оештыру hәм техник чаралар түбәндәгеләр булырга мөмкин:

- үтәлүе ачыкланган житешсезлекләрне эксплуатацияләүгә ярдәм итәргә мөмкин булган МС кимчелекле компонентларының конфигурациясен үзгәртү, шул исәптән аларның функцияләренә керү мөмкинлеген бирү өлешендә;

- житешсезлекле программа, программа-аппарат чараларыннан файдалану яки аларны эшләү режимына күчерү, ачыкланган житешсезлекләрдән файдалануга бәйле

функцияләрне үтәүне чикли торган (мәсәлән, кимчелекле хезмәтләрне һәм чөлтәр беркетмәләрен сүндерү) режимын чикләү;

- серверларны, телекоммуникация жиһазларын һәм элемтә каналларын резервлауны да кертеп, МС компонентларын резервлау;

- МСда житешсезлекләрдән файдалану билгеләрен ачыклауны тәэмин итүче мәгълүматны яклау чараларының хәлиткеч кагыйдәләрен, сигнатурлардан файдалану;

- мәгълүмати куркынычсызлыкны мониторинглау һәм житешсезлекләрне файдалану мөмкинлегенә бәйле рәвештә МСда мәгълүматның куркынычсызлык вакыйгаларын ачыклау.